

Perustuslakivaliokunnalle

Eduskunnan virkamieslakia ehdotetaan uudistettavaksi ja ajantasaistettavaksi mm. ottamalla huomioon valtion virkamieslakiin viime vuosina tehdyt muutokset. Lisäksi säädettäisiin uusi yleispiirteisempi eduskunnan kanslian ohjesääntö, jolla kumotaan voimassa oleva ohjesääntö.

Haluamme kiinnittää valiokunnan huomiota eduskunnan virkamieslain 63 a §:n 2 momentin 1) kohtaan, joka sisältää valituskiellon virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisessä. Asiasta keskusteltiin sitä valmistelleessa työryhmässä, jossa henkilöstöjärjestöt esittivät valituskiellon poistamista nimityspäätöksistä vedoten mm. valtion virkamieslakia koskeviin perustuslakivaliokunnan lausuntoihin.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL 51/2010 vp) on todettu mm. seuraavaa: ”Nimityspäätöksellä on suuri merkitys viranhakijan oikeudellisen aseman kannalta, mikä puoltaa muutoksenhakuoikeutta”. Kyseisessä lausunnossa samoin kuin vaalien jälkeisillä valtiopäivillä hyväksytyssä lausunnossa perustuslakivaliokunta esitti hallintovaliokunnalle muutoksenhakuoikeuden ulottamista myös nimityspäätöksiin (PeVL 18/2011 vp).

Myös oikeuskansleri Jaakko Jonkka on ehdottanut valtion virkanimityksiin valitusoikeutta (Oikeuskanslerinviraston tiedote 12.2.2015). Jonkan mukaan mahdollisuus valittaa nimityspäätöksestä tuomioistuimeen olisi perusteltua hakijoiden oikeusturvan kannalta. Mahdollisuus vahvistaisi myös yleistä luottamusta virkanimitysten asianmukaisuuteen ja tukisi siten julkisen vallankäytön arvostusta kansalaisten silmissä.

Edellä esitetyn perusteella henkilöstöjärjestöt kunnioittavasti esittävät, että perustuslakivaliokunta poistaisi nimityspäätöksiin liittyvän valituskiellon eduskunnan virkamieslaista.

Valtion hallinnossa vakiintuneen käytännön mukaan nimitetään eräät ylimmät virkamiehet, kuten ministeriöiden kansliapäälliköt ja osastopäälliköt, vakinaisen viran sijaan määräaikaiseen virkasuhteeseen ”työn luonteen” vuoksi. Käsityksemme mukaan

eräät eduskunnan kanslian johtavat virat voidaan hyvin rinnastaa edellä mainittuihin ministeriöiden virkoihin. Näin ollen voitaisiin hyvin perustein miettiä myös niiden muuttamista määräaikaisiksi. Tätä puoltaisi myös se, että jo tällä hetkellä eduskunnan yhteydessä toimivien virastojen ylimpien virkojen eli valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajan, Ulkopoliittisen instituutin johtajan sekä eduskunnan oikeusasiamiehen ja apulaisoikeusasiamiesten toimikaudet ovat määräaikaisia. Vastaavasti johdonmukaista olisi, että myös eduskunnan kansliassa siirrettäisiin muiden kuin talousarviossa eriteltävien virkojen nimitystoimivalta kanslian päällikkönä toimivalle eduskunnan pääsihteerille samalla tavoin kuin muiden eduskunnan virastojen osalta ehdotetaan tehtäväksi.

Puhemiesneuvoston ehdotukseen sisältyy myös ehdotus uudeksi Eduskunnan kanslian ohjesäännöksi, jolla muutetaan mm. eduskunnan hallinto-osaston nimi ja organisaatorakenne. Kyseinen organisaatiouudistus on käytännössä toteutettu jo 1.1.2015 lukien. Tässä vaiheessa ei uudesta organisaatiosta ole vielä kovin paljon kokemuksia. Voidaan kuitenkin todeta, että erityisen ongelmallisena on pidetty sitä, että uudistuksessa tietohallintotoimistosta irrotettiin atk-tuki osaksi palvelukeskuksen toimintoja. Toimintojen hallinnollisen eriyttämisen pelätään johtavan tiedonkulun merkittävään vaikeutumiseen yhtäältä käytännön ongelmatilanteita tuntevan palvelukeskuksen it-palvelun ja toisaalta järjestelmien suunnittelusta ja hankinnasta vastaavan tietohallintotoimiston välillä.

Helsingissä 8.10.2015

Matti Jäkälä
puheenjohtaja
Eduskunnan virkamiesyhdistys r.y.

Martti Tanskanen
varapuheenjohtaja
Eduskunnan ammattiosasto r.y.

Pasi Tervasmäki
puheenjohtaja
Eduskunnan akavalaiset r.y.

Matti Ojala
puheenjohtaja
Valtiontalouden tarkastusviraston
virkamiesyhdistys r.y.